

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 3 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					
1. Dwudziestolecie międzywojenne – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • scharakteryzować ideologie totalitarne dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować problemy społeczne II Rzeczypospolitej	• wypowiedzieć się na temat przemian politycznych i społecznych w dwudziestoleciu międzywojennym	• dokonać analizy wpływu I wojny światowej na nastroje społeczne	• poszerzyć kontekst historyczny
2. i 3. Filozofia i sztuka dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić kierunki filozoficzne oraz nurty w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować założenia fenomenologii, psychoanalizy i katastrofizmu • zaprezentować cechy kierunków w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• porównać architekturę secesyjną i modernistyczną • wskazać najważniejsze cechy teatru w dwudziestoleciu międzywojennym	• dokonać analizy malarstwa dwudziestolecia międzywojennego	• dokonać analizy wybranego filmu z dwudziestolecia międzywojennego
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
4. Wprowadzenie do literatury dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego	• scharakteryzować wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić najistotniejszych twórców z epoki	• wypowiedzieć się na temat związków pomiędzy atmosferą społeczno-polityczną epoki a nurtami i	• scharakteryzować polskie ruchy awangardowe

				tematami w literaturze	
5. Podróż w nieistnienie – <i>Topielec</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera wiersza • opisać sytuację liryczną w utworze • wypowiedzieć się na temat różnych form opisu kontaktu człowieka z przyrodą w literaturze	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych użytych w utworze • zinterpretować tytuł wiersza • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania śmierci w utworze	• dokonać analizy sposobu kreacji przestrzeni w wierszu • omówić aspekt epistemologiczny utworu	• omówić różne koncepcje poznania w kontekście wybranych utworów literackich
6. Człowiek wobec niedoskonałości świata – <i>Dusiołek</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść utworu • wskazać elementy ludowe w utworze	• wskazać cechy ballady • omówić funkcję elementów ludowych w utworze • wyjaśnić, na czym polega humor w wierszu, i omówić jego funkcję	• wskazać konteksty (bohater wadzący się z Bogiem, bohaterowie ludowi)	• odczytać przenośny sens opowiadanej historii	• podjąć dyskusję na temat archetypicznego obrazu dzieciństwa
7. Konteksty i nawiązania – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, koty styczniowe</i>	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza i jego stosunku do świata natury	• wskazać konteksty związane z motywem ogrodu	• zinterpretować kluczowe motywy w wierszu • porównać wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza z <i>Dusiołkiem</i> Bolesława Leśmiana	• wypowiedzieć się na temat ontologicznego statusu istnienia w wierszach Jarosława Marka Rymkiewicza i Bolesława Leśmiana • omówić przenikanie się konwencji w wierszach
8. Symboliczne znaczenie tańca w wierszu <i>Świdryga i Midryga</i> Bolesława	• omówić treść wiersza	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w	• omówić sposób opisanie tańca w wierszu • wskazać w wierszu	• zinterpretować treści symboliczne utworu • omówić sposób	• rozpoznać konwencję baśniową i określić jej funkcję w utworze

Leśmiana		wierszu i omówić ich funkcję	elementy groteski i określić jej funkcję • wskazać konteksty związane z motywem tańca • omówić funkcję fantastyki w wierszu	przedstawienia w wierszu relacji między życiem a śmiercią • zinterpretować puentę utworu	
9. Zmysłowy obraz intymności – *** [W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem] Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w wierszu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i wskazać ich funkcję	• wskazać w utworze elementy tworzące atmosferę intymności • wypowiedzieć się na temat roli natury w budowaniu znaczeń	• wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawienia cielesności	• omówić różne sposoby ukazania cielesności oraz relacji intymnych w tekstach kultury
10. Piękno i brzydota – <i>Żołnierz</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić dosłowną i symboliczną funkcję analogii pomiędzy kalekim żołnierzem a drewnianą figurą • omówić koncepcję Boga, która wyłania się z wiersza	• zinterpretować wymowę utworu • wskazać konteksty związane ze sposobem ukazywania brzydoty w tekstach kultury	• omówić przenikanie się etyki i estetyki w utworze
11. Co jest po drugiej stronie? – <i>Dziewczyna</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • zdefiniować balladę	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• określić cel bohaterów ballady w sensie dosłownym i symbolicznym • wskazać konteksty związane z bohaterami wierzącymi w sny	• wypowiedzieć się na temat paradoksu ludzkiej egzystencji w kontekście utworu • zinterpretować metaforę ballady • sformułować tezę interpretacyjną utworu	• omówić funkcję konwencji baśniowej
12. Krytyczne czytanie tekstu	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów	• podjąć polemikę

				• przedstawić i uzasadnić własne sądy	
13. Prowokacja artystyczna – <i>Wiosna. Dytyramb</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• wypowiedzieć się na temat grupy Skamander • wymienić cechy poezji skamandrytów • omówić treść fragmentów utworu	• omówić sposób przedstawienia święta wiosny w mieście • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat funkcji tłumy we fragmentach wiersza • wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawiania wiosny w tekstach kultury	• zinterpretować znaczenie tłumy i wiosny w kontekście utworu oraz twórczości skamandrytów • zinterpretować znaczenie fragmentu: <i>Thumie! Ty masz RACJĘ!!!</i>	• omówić dialog z tradycją w sposobie przedstawienia kobiety i matki • wskazać elementy tabu naruszone we fragmentach wiersza i omówić funkcję zastosowania tego zabiegu
14. Manifest poetycki – <i>Do krytyków</i> Juliana Tuwima	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza do adresatów lirycznych • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać konteksty związane z rolą poety i poezji • odnieść treść wiersza do programu poetyckiego skamandrytów	• zaprezentować koncepcję poety wyłaniającą się z wiersza	• określić cechy literatury charakterystyczne dla grup literackich różnych okresów
15. Eksperymenty językowe – <i>Słowisień</i> Juliana Tuwima	• zaprezentować skojarzenia z wyrazami użytymi w tekście	• zrekonstruować sens wiersza • wskazać w wierszu synestezję	• dokonać analizy budowy słowotwórczej wyrazów użytych w wierszu	• omówić warstwę brzmieniową utworu	• porównać deformację słowną zastosowaną przez Juliana Tuwima z malarstwem kubistycznym
16. Powrót do źródeł poezji – <i>Rzecz Czarnolesska</i> Juliana Tuwima	• wskazać w wierszu słowa kluczowe	• wymienić zasługi renesansowego poety przedstawione w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zaprezentować rolę Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej • wypowiedzieć się na temat funkcji słowa w poezji	• wskazać uniwersalne prawdy zawarte w utworze	• podjąć dyskusję na temat funkcji sztuki

17. Satyra społeczno-polityczna – <i>Bal</i> w <i>Operze</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• omówić treść fragmentów utworu	• omówić kompozycję fragmentów tekstu • porównać przebieg balu z jego opisem w prasie • rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach utworu i określić ich funkcję • wskazać we fragmentach utworu elementy stylu potocznego i określić jego funkcję	• objaśnić, w czym przejawiają się ekspresjonizm i katastrofizm we fragmentach utworu • odnaleźć we fragmentach utworu elementy groteskowe i określić ich funkcję	• zinterpretować znaczenie opisu balu we fragmentach utworu	• wskazać we fragmentach wiersza elementy parodii • odczytać tekst w jego warstwach semantycznej i semiotycznej
18. Refleksje nad historią i tradycją w <i>Herostratesie</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać mity romantyczne w tekście • omówić sposób przedstawienia Polski w utworze • wskazać w wierszu aluzje literackie	• zinterpretować przedstawione w wierszu relacje pomiędzy tradycją a współczesnością • zinterpretować puentę wiersza	• wyjaśnić sens odwołania do <i>Nocy listopadowej</i> Stanisława Wyspiańskiego • omówić demitologizację w wierszu
19. Romantyczny charakter wiersza <i>Mochnicki</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza	• dokonać analizy kompozycji utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić emocje towarzyszące koncertowi • porównać wiersz z koncertem Jankiela z <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza	• zinterpretować symbolikę przestrzeni w wierszu • dokonać analizy wiersza pod kątem jego muzyczności	• omówić mity sarmackie w literaturze na podstawie wybranych utworów • omówić relacje pomiędzy poezją a muzyką
20. Portret Sarmaty w wierszu <i>Sejm</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w	• wymienić cechy szlachcica na podstawie utworu	• wskazać konteksty związane z wizerunkiem Sarmaty w kulturze	• zinterpretować symboliczne znaczenie wkraczania Zagłoby	• wypowiedzieć się na temat wiersza w kontekście czasu jego powstania

	utworze			do sali sejmowej • zinterpretować puentę wiersza	
21. Eros i Tanatos – przenikanie się motywów miłości i śmierci w wierszu *** [Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzecz główną...] Jana Lechonia	• określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu	• wskazać w utworze nawiązania do tradycji literackiej	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • zinterpretować funkcję zestawienia w wierszu motywów miłości i śmierci	• wskazać konteksty filozoficzne
22. Tragizm ludzkiej egzystencji – <i>Spotkanie</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić funkcje marzenia sennego w wierszu	• omówić funkcje nawiązania do <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri • zinterpretować puentę wiersza	• porównać sytuacje egzystencjalne podmiotu lirycznego wiersza i bohatera <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri
23. Czas obśmiany, czas oswojony – <i>Czas krawiec kulawy</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić, dlaczego wyraz <i>Czas</i> został zapisany wielką literą • wskazać w wierszu elementy języka potocznego i określić ich funkcję	• zinterpretować metaforyczne znaczenie utworu • zinterpretować puentę wiersza	• porównać wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej z twórczością Daniela Naborowskiego
24. Epigramatyczny charakter <i>Pocałunków</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (wybór)	• określić rodzaj liryki • przedstawić sytuację liryczną w utworach • zdefiniować epigramat	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję • wskazać cechy gatunkowe utworów	• zaprezentować sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot mówiący w wierszach • rozpoznać ironię w wierszach • wskazać konteksty	• zinterpretować puenty utworów • omówić wizję kobiety i miłości, jaka wyłania się z wierszy	• wskazać konteksty i nawiązania do utworów

			potrzebne do interpretacji tekstów		
25. <i>Laura i Filon</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej – reinterpretacja utworu sielankowego	• omówić treść utworu • zdefiniować sielankę	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać w tekście nawiązania do utworu Franciszka Karpińskiego • wskazać w utworze elementy demaskujące nierealność sceny przedstawionej w pierwowzorze	• wypowiedzieć się na temat stosunku podmiotu lirycznego wiersza do sentymentalnej konwencji literackiej	• zinterpretować obraz Eugeniusza Zaka w kontekście utworu
26. <i>Lęk przed starością – Stara kobieta</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i <i>gubione</i> Krystyny Miłobędzkiej (wybór)	• wymienić cechy starości przedstawione w utworach	• rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję • wskazać w utworach elementy języka potocznego i określić ich funkcję • rozpoznać środki stylistyczne użyte w wierszach i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia w utworach starości i samotności • porównać tematy wierszy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Krystyny Miłobędzkiej • określić stosunek do wpływającego czasu w wierszach obu poetek	• zinterpretować i porównać puenty wierszy • zinterpretować znaczenie wierszy Krystyny Miłobędzkiej	• zaprezentować obraz starości w różnych tekstach kultury • dokonać analizy porównawczej wierszy
27. Konwencjonalny obraz miłości w wierszu <i>Co się stać musi</i> Kazimierza Iłakowiczówny	• omówić treść wiersza	• omówić kreację podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• opisać obrazy poetyckie przedstawione w kolejnych strofach wiersza	• dokonać analizy użytych w wierszu motywów związanych z ogniem oraz akwaticznych • zinterpretować tytuł wiersza	• wskazać w utworze elementy tradycji romantycznej i młodopolskiej
28. Obraz rzeczywistości	• określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza	• omówić rolę natury w wierszu	• dokonać analizy występującego w	• porównać wiersz z obrazem Claude’a

widziany przez pryzmat zakochania w wierszu <i>Błękitna chwila</i> Kazimiery Iłakowiczówny		• rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać w wierszu elementy poetyki impresjonistycznej	wierszu podziału na wczoraj – dzisiaj – jutro	Moneta <i>Regaty w Argenteuil</i>
29. Poezja zaangażowana społecznie – <i>O Hani, co się zabiła</i> Kazimiery Iłakowiczówny	• omówić treść wiersza • scharakteryzować bohaterkę utworu	• wskazać w utworze elementy ballady romantycznej • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu	• omówić sposób przedstawienia domowników w wierszu	• wskazać konteksty związane z tematami społecznymi poruszonymi w tekstach kultury	• wyjaśnić funkcję reinterpretacji ballady romantycznej
30. Twórczość liryczna bliska prozie życia – <i>Ulica</i> Tadeusza Peipera i <i>Piko</i> Dominika Bielickiego	• wskazać w wierszu Tadeusza Peipera elementy miejskiego krajobrazu • wskazać w wierszu Dominika Bielickiego elementy codzienności	• omówić kompozycję wierszy • rozpoznać środki językowe użyte w utworach i określić ich funkcję	• omówić awangardowy charakter wierszy • wskazać konteksty literackie związane z obrazem miasta i codzienności • porównać podejścia do wynalazków technicznych w wierszach	• zinterpretować metaforę wierszy • zinterpretować tytuły w kontekście utworów	• omówić sposób przedstawiania miasta w literaturze i sztuce (na wybranych przykładach)
31. Obraz procesu twórczego w <i>Cieślach</i> Juliana Przybosa	• wskazać w wierszu słownictwo związane z pracą cieśli	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnaleźć w tekście wskazówki świadczące o możliwości jego metaforycznego odczytania • omówić awangardowy charakter utworu • wskazać konteksty	• zinterpretować tytuł wiersza w sposób dosłowny i metaforyczny • zinterpretować symbolikę wiersza	• podjąć dyskusję na temat źródeł sztuki: ciężka praca czy natchnienie?

			związane z autotematyzmem w literaturze		
32. Pochwała urbanizacji – <i>Gmachy</i> Juliana Przybosa	wskazać w wierszu elementy związane z miastem	- omówić kompozycję utworu - rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza	- wskazać w wierszu figury eksplozywne i wyjaśnić ich znaczenie - wskazać konteksty związane z obrazem miasta w literaturze	- zinterpretować symbole zawarte w wierszu - zinterpretować metaforę utworu	dokonać analizy futurystycznego obrazu Umberta Boccioniego <i>Ulica wchodzi do domu</i> w kontekście wiersza Juliana Przybosa
33. Relacja między naturą a człowiekiem w wierszu <i>Z Tatr</i> Juliana Przybosa	- wskazać w wierszu elementy pejzażu górskiego - wyjaśnić, który moment tragicznej wyprawy został ukazany w wierszu	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję utworu - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- przedstawić genezę wiersza - odnieść wiersz do tradycji literackiej	- omówić ukazaną w wierszu relację pomiędzy człowiekiem a naturą - zinterpretować metaforę utworu	dokonać analizy obrazu gór w różnych tekstach kultury
34. Człowiek wobec ogromu katedry – <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosa	wskazać w wierszu elementy architektury gotyckiej	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję wiersza - wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- omówić boski i ludzki aspekt katedry - zinterpretować metaforę utworu	- sformułować tezę interpretacyjną wiersza - zinterpretować puentę utworu	dokonać analizy obrazów katedr przedstawionych w różnych tekstach kultury
35. Poetyka katastrofizmu w wierszu <i>Równanie serca</i> Juliana Przybosa	- odnaleźć w utworze słowa kluczowe i uzasadnić ich wybór - wskazać w wierszu	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję	- zinterpretować funkcję przyrody w wierszu - odnieść topos ptaka do tradycji literackiej	- zinterpretować tytuł w kontekście utworu - zinterpretować topos ptaka	dokonać analizy sposobu wykorzystania toposu ptaka w różnych tekstach kultury

	obrazy natury i wojny	wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać w utworze elementy katastrofizmu		
36. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
37. Poetycki obraz wsi w utworze <i>Na wsi</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze elementy związane z krajobrazem wiejskim	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnieść wiersz do tradycji literackiej • wskazać fragmenty tekstu, w których pojawiają się sygnały niepokoju	• zinterpretować puentę wiersza • omówić sposób budowania w utworze atmosfery harmonii i spokoju	• dokonać analizy sposobów opisywania wsi w różnych tekstach kultury
38. Sen – brat śmierci. <i>ballada z tamtej strony</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze cechy ballady i omówić funkcję ich wykorzystania	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego wiersza • omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• wskazać w wierszu aluzje literackie i kulturowe oraz określić ich funkcję • omówić motywy oniryczne w utworze	• sformułować tezę interpretacyjną utworu	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania motywu wanitatywnego w tekstach kultury
39. Katastroficzna wizja rzeczywistości w wierszu	• określić sytuację komunikacyjną w wierszu	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki	• wskazać w utworze fragmenty świadczące o	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować puentę	• dokonać analizy obrazu Salvadora Dalego <i>Sen</i> w

<i>mały mit</i> Józefa Czechowicza		językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • wskazać w tekście elementy charakterystyczne dla kołysanki	poczuciu zagrożenia • wypowiedzieć się na temat wizji rzeczywistości wyłaniającej się z wiersza	wiersza	kontekście wiersza
40. Poezja w czasach zagrożenia – <i>żał</i> Józefa Czechowicza	• wskazać w wierszu elementy mówiące o zagładzie	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia zagłady w wierszu • odnieść sposób przedstawienia katastrofy do tradycji literackiej	• zinterpretować metaforę utworu	• wypowiedzieć się na temat obrazowania surrealistycznego w wierszu
41. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensów utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty
42. i 43. Dom rodzinny i rewolucja w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • opisać dom rodzinny Cezarego Baryki • omówić etapy rewolucji przedstawione w powieści	• omówić sposób przedstawienia rewolucji w powieści • zaprezentować stosunek do rewolucji Cezarego Baryki, Seweryna Baryki i Jadwigi Barykowej • omówić relację Cezarego i jego matki	• odnieść sposób przedstawienia rewolucji do tradycji literackiej • omówić ewolucję poglądów Cezarego na temat rewolucji • zaprezentować etapy dojrzewania Cezarego	• omówić wpływ doświadczenia rewolucji na głównego bohatera	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania rewolucji w tekstach kultury
44. i 45. Dwór szlachecki i miłość w <i>Przedwiośniu</i> Stefana	• zaprezentować mieszkańców Nawłoci	• omówić sposób przedstawienia dworku	• wskazać nawiązania do <i>Pana Tadeusza</i> Adama	• dokonać analizy przemysłu Cezarego Baryki na	• dokonać analizy funkcji nawiązań do <i>Pana Tadeusza</i> Adama

Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić rozkład dnia mieszkańców dworku	szlacheckiego w Nawłoci • omówić zauważony przez Cezarego kontrast pomiędzy życiem w Nawłoci i w Chłodku	Mickiewicza w sposobie przedstawienia dworku i jego mieszkańców	temat sposobu życia Wielosławskich • omówić wpływ pobytu Cezarego w Nawłoci na proces kształtowania się jego światopoglądu	Mickiewicza
46. i 47. Wolna ojczyzna i polityka w <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opisaną w powieści rzeczywistość II Rzeczypospolitej	• zaprezentować recepty Szymona Gajowca i Antoniego Lulka na poprawę sytuacji mieszkańców II Rzeczypospolitej • zaprezentować poglądy Cezarego wyrażane w dyskusji z Szymonem Gajowcem i Antonim Lulkiem	• zinterpretować dosłowne i metaforyczne znaczenie tytułu powieści	• dokonać analizy sceny, w której Cezary Baryka przekracza granicę, i omówić jej wpływ na budowanie światopoglądu bohatera • zinterpretować ostatnią scenę powieści	• omówić różne sposoby przedstawiania Polski i Polaków w literaturze
48. Podróż do mitycznej Polski w <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opowieść o szklanych domach	• omówić stosunek do Polski Seweryna Baryki, Jadwigi Barykowej i Cezarego Baryki • wskazać elementy utopii w opowieści o szklanych domach	• zinterpretować symboliczne znaczenie szkła • odnieść przedstawiony w powieści motyw utopii do tradycji literackiej	• omówić funkcję opowieści o szklanych domach w planie ideologicznym powieści • zinterpretować metaforyczne znaczenie opowieści o szklanych domach	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania utopii w wybranych tekstach kultury
49. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści	• omówić kompozycję utworu	• wskazać w powieści elementy realizmu, naturalizmu i symbolizmu oraz określić ich funkcję	• wskazać w powieści kontrasty i określić ich funkcję	• wskazać w powieści elementy parodii i określić ich funkcję
50. Nawiązania – Tomasz Różyczki, <i>Szklane domy</i>	• omówić treść wiersza • wskazać przedstawione w utworze elementy	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki	• omówić sposób wykorzystania w wierszu mitu szklanych domów	• zinterpretować metaforę wiersza	• wyjaśnić, na czym polega zabieg demitologizacji w wierszu

	codzienności	językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • przedstawić cechy grup A i B			
51. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
52. i 53. Powrót do szkoły, czyli wieczna gęba ucznia – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • wymienić cechy chłopiąt i chłopaków • opisać przedstawicieli ciała pedagogicznego • zrelacjonować przebieg lekcji języka polskiego	• wymienić cechy formy szkoły • odnieść sposób przedstawienia szkoły w <i>Ferdydurke</i> do swoich doświadczeń	• omówić zabiegi manipulacyjne Pimki mające wpędzić Józia w formę ucznia • zaprezentować mechanizm upupiania • omówić funkcję groteskowego przedstawienia rzeczywistości	• objaśnić mechanizm symetrii i analogii na przykładzie tworzenia się stronnictw chłopaków i chłopiąt • dokonać analizy wojny na miny i wyjaśnić jej metaforyczny sens	• zinterpretować symboliczny sens konfrontacji Józia z samym sobą w kontekście teorii psychoanalizy Zygmunta Freuda • odwołując się do <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri, zinterpretować pierwsze zdanie fragmentu powieści oraz motyw wędrówki Józia
54. Forma uświadomiona i rozbicie formy – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować pobyt Józia u Młodziaków	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek • wskazać elementy formy nowoczesnych	• omówić stosowane przez Józia strategie rozluźniania formy nowoczesnych	• dokonać analizy zabiegu manipulowania formą podczas prezentowania Józia Młodziakom przez Pimkę • dokonać analizy sceny rozbicia formy w pokoju Zuty	
55.	• zrelacjonować	• zaprezentować	• zinterpretować	• zinterpretować	• porównać obrazy

Piekło Formy – szkoła, nowoczesność, tradycja. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	fragment, w którym pojawia się wyraz <i>tydka</i>	sposób mówienia o gębie w dworku Hurleckich • wyjaśnić uniwersalne znaczenie pojęć: <i>pupa</i> , <i>tydka</i> i <i>gęba</i>	znaczenie pojęcia <i>pupa</i> w kontekście szkoły • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>tydka</i> w kontekście formy nowoczesnych • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>gęba</i> w kontekście dworku Hurleckich • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>forma</i> (w odniesieniu do powieści oraz uniwersalne)	ostatni akapit powieści • omówić strategię manipulowania formą	polskich ziemian w <i>Panu Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego i <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza
56. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza – powieść awangardowa (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści • omówić język utworu	• omówić funkcję neologizmów użytych w utworze • omówić kompozycję powieści	• wskazać w utworze elementy awangardowe • wyjaśnić, na czym polega groteskowy charakter rzeczywistości przedstawionej w <i>Ferdydurke</i>	• omówić rolę groteski w budowaniu znaczeń utworu	• dokonać analizy cech języka <i>Ferdydurke</i> w kontekście epoki
57. Nawiązania – Tomasz Wiśniewski, <i>O pochodzeniu łajdaków...</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić kompozycję miniatury • wskazać w miniaturze elementy gombrowiczowskiej Formy	• porównać <i>Przykład wielkości</i> z wojną na miny • wskazać w utworze elementy groteski	• zinterpretować tytuł i puentę tekstu • wyjaśnić, na czym polega lekcja dojrzałości w utworze	• omówić pojęcia: <i>groteska</i> , <i>karykatura</i> i <i>parodia</i> w kontekście wybranych tekstów kultury z różnych dziedzin sztuki
*58. i 59. W labiryncie	• omówić treść tekstów	• omówić rolę matki i	• wskazać moment	• zinterpretować	• dokonać analizy obrazu

sklepów cynamonowych Brunona Schulza (lektura obowiązkowa)	wymienić realistyczne i fantastyczne etapy wędrówki bohatera	ojca w tekstach - wypowiedzieć się na temat narratora tekstów - rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję - omówić cechy rzeczywistości onirycznej	przekraczania granicy pomiędzy realizmem a rzeczywistością oniryczną - omówić motyw labiryntu i zinterpretować jego znaczenie - omówić przestrzenie: wewnętrzną i zewnętrzną	symbolikę sklepów cynamonowych - omówić sensualny obraz świata w tekstach - omówić aspekty mitu pojawiające się w tekstach	Marca Chagalla <i>Ja i wieś</i> w kontekście tekstów
*60. Nawiązania – Tadeusz Nowak, <i>Przebudzenia</i> (fragmenty)	omówić treść fragmentów tekstu	- określić narrację tekstu - wypowiedzieć się na temat narratora utworu - rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach tekstu i określić ich funkcję	porównać sposoby kreowania świata we fragmentach utworu i w tekstach Brunona Schulza	zinterpretować znaczenie koegzystowania bohatera z przyrodą	odnaleźć w utworze elementy mityzacji rzeczywistości
*61. Nawiązania – Maciej Płaza, <i>Skoruni</i> (fragmenty)	omówić treść fragmentów tekstu	omówić subiektywny charakter narracji utworu	omówić sposoby kreacji bohaterów	dokonać analizy sposobu opisywania zdarzeń w tekście	porównać sposoby obrazowania w <i>Skoruniu</i> Macieja Płazy i <i>Sklepiach cynamonowych</i> Brunona Schulza
*62. Rewolucja w szewskim warsztacie – Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	- omówić treść utworu - zaprezentować zarzuty szewców w stosunku do ich oponentów	wskazać elementy groteski w kreacji bohaterów	porównać wypowiedzi Sajemana i Scurvy’ego pod kątem postaw przyjmowanych przez bohaterów	dokonać analizy didaskaliów pod kątem syntezy sztuk i znaczeń symbolicznych	wyjaśnić, na czym polega katastroficzny charakter wypowiedzi Sajemana
*63. Kreacja postaci w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	wskazać imiona i nazwiska znaczące oraz wyjaśnić ich sens	- zaprezentować przemiany Scurvy’ego i określić ich funkcję - zaprezentować przemiany Księżnej i określić ich funkcję	wyjaśnić, na czym polega groteskowość przedstawiania postaci	dokonać analizy relacji pomiędzy Księżną a Prokuratorem	odnieść kreację Księżnej do archetypów kobiecości
*64.	nazwać i	omówić sposób	odnieść kolejne	omówić społeczne,	omówić funkcję przemocy

Praca, rewolucja, totalitaryzm w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	scharakteryzować kolejne rewolucje	wykorzystania motywu pracy w <i>Szewcach</i> • omówić funkcję Hiper-Robociarza	przewroty przedstawione w tekście do kontekstu historycznego	światopoglądowe i psychologiczne motywacje poszczególnych grup rewolucjonistów	w utworze
*65. <i>Szewcy</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza – forma i struktura dzieła (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować teorię Czystej Formy	• omówić katastroficzny charakter zakończenia utworu • wyjaśnić, w jaki sposób Witkacy realizuje w tekście teorię Czystej Formy	• omówić awangardowy i groteskowy charakter didaskaliów • zinterpretować symbolikę przedmiotów o szczególnym znaczeniu	• zinterpretować zakończenie utworu	• odczytać zakończenie <i>Szewców</i> w kontekście triady heglowskiej
*66. <i>Szewcy</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza a inne teksty kultury (lektura obowiązkowa)	• porównać zakończenia <i>Szewców</i> i <i>Ferdydurke</i>	• porównać sposoby ukazania rewolucji w <i>Szewcach</i> Witkacego i <i>Nie-Boskiej komedii</i> Zygmunta Krasińskiego	• omówić związek pomiędzy motywem nudy w <i>Szewcach</i> a dekadencją melancholią	• dokonać analizy obrazu Mileny Chmielewskiej <i>Nuda</i> w kontekście motywu nudy w utworze • omówić dyskurs kulturowy pomiędzy <i>Szewcami</i> a <i>Weselem</i> Stanisława Wyspiańskiego	• porównać motywy rewolucji w <i>Szewcach</i> i filmie Lecha Majewskiego <i>Młyn i krzyż</i>
*68. Jednostka kontra urząd w <i>Procesie</i> Franza Kafki (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • opisać sąd, przed którym staje bohater	• scharakteryzować głównego bohatera tekstu • omówić reakcje bohatera na poranne zajście	• omówić świat przedstawiony pod kątem absurdu i groteski	• omówić przestrzeń powieści w odniesieniu do motywu labiryntu	• odnieść motyw labiryntu do tradycji kulturowej
*69. i 70. <i>Proces</i> Franza Kafki – symboliczne odczytanie powieści (lektura obowiązkowa)	• omówić rolę rodziny i znajomych w życiu głównego bohatera utworu	• omówić przemianę bohatera utworu • omówić kompozycję utworu	• wskazać w tekście aluzje biblijne i zinterpretować ich znaczenie • omówić sposób kreacji świata przedstawionego podkreślający ponadczasowość utworu	• zinterpretować przypowieść o odźwiernym • zinterpretować rozmowę bohatera z księdzem • omówić symboliczne znaczenie człowieka w oknie na początku i końcu	• porównać ujęcia motywu labiryntu w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Sklepach cynamonowych</i> Brunona Schulza • porównać wizję ludzkiego losu przedstawione w <i>Procesie</i> Franza Kafki i

				powieści • zinterpretować zakończenie powieści	<i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza
*71. i 72. Woland i jego świta – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • przedstawić członków szatańskiej świty	• omówić sposoby przedstawiania szatana w różnych epokach • scharakteryzować Wolanda (m.in. przez pryzmat opinii wygłaszanych na jego temat) • scharakteryzować członków szatańskiej świty • określić funkcję członków szatańskiej świty w powieści	• wskazać w kreacji szatana nawiązania do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • omówić sposoby przedstawienia dobra i zła na świecie w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa oraz <i>Fauście</i> Johanna Wolfganga Goethego • wyjaśnić sens przemiany bohaterów podczas lotu w przestworzach	• zinterpretować motto w odniesieniu do całości utworu • omówić symbolikę przestrzeni w powieści	• odnieść sposób przedstawienia szatana w powieści do tradycji kulturowej
*73. Czy mieszkańcy Moskwy zmienili się wewnętrznie? – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować scenę w Variétés • zaprezentować wady mieszkańców Moskwy przedstawione przez narratora w scenie w Variétés i w całej powieści	• przedstawić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych w utworze	• wskazać w scenie w Variétés topos <i>theatrum mundi</i> i określić jego funkcję • zinterpretować sposób zachowania szatańskiej świty w stosunku do mieszkańców Moskwy	• przedstawić scenę w Variétés i omówić jej znaczenie w planie ideowym powieści	• wskazać podobieństwa w sposobie ukazania wielkomiejskiego społeczeństwa na obrazie Ottona Dix'a <i>Wielkie miasto</i> i w powieści Michaiła Bułhakowa
*74. Miłość, która ocala – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić pierwsze spotkanie mistrza i Małgorzaty • zaprezentować historię miłości bohaterów	• omówić kreację Małgorzaty	• omówić miłość bohaterów w kategorii fatalizmu • zinterpretować zachowanie Małgorzaty po balu u szatana	• dokonać analizy przemiany Małgorzaty w wiedźmę w kontekście wolności • zinterpretować zakończenie historii mistrza i Małgorzaty	• omówić sposób zreinterpretowania historii Fausta i Małgorzaty w powieści
*75. Wątki biblijne w <i>Mistrzu</i>	• porównać kreacje Jezui i Piłata z biblijnymi	• omówić sposób psychologizacji Jezui i	• omówić funkcję wprowadzenia historii	• zinterpretować znaczenie sekularyzacji	• odnieść sposób przedstawienia Jezui do

<i>i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	pierwowzorami • omówić filozofię Jezui	Piłata w powieści • omówić sposób kreacji Płłata	Jezui i Płłata do powieści • omówić sposoby przedstawienia Mateusza Lewity i Judy z Kiriatu • omówić relacje pomiędu Wolandem i Mateuszem w końcówce powieści	historii biblijnej • zinterpretować symboliczne znaczenie tęsknoty Płłata	tradycji kulturowej
*76. Nawiązania – Ewa Lipska, <i>Miłość, droga Pani Schubert...</i> (wybór)	• omówić treść fragmentów utworów	• określić cechy gatunkowe utworów • scharakteryzować nadawcę listów	• wskazać metafory opisujące miłość i zinterpretować ich znaczenie	• porównać sposób kreacji miłości w utworach Ewy Lipskiej z historią mistrza i Małgorzaty	• omówić obraz Marca Chagalla <i>Kochankowie z Vence</i> w kontekście utworów
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
77. i 78. Poprawność językowa. Norma językowa i innowacje językowe	• zdefiniować normę językową • wymienić kryteria poprawności językowej • zaprezentować podział innowacji językowych • wymienić funkcje innowacji językowych • zdefiniować modę językową	• wskazać różnice pomiędu normą wzorcową a normą użytkową • wskazać wyrazy zgodne z normą językową	• wyjaśnić zmiany zachodzące w normie językowej • ocenić podane elementy pod kątem kryteriów poprawności językowej	• odróżnić zamierzoną innowację językową od błędu językowego	• odnaleźć przykłady innowacji językowych w języku mediów
79. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznany słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
80. Błędy językowe	• zaprezentować klasyfikację błędów językowych	• przedstawić podział błędów językowych ze względu na obszary	• nazwać błędy językowe znalezione w tekście • wyjaśnić, na czym	• poprawić błędy językowe	

	wymienić typy błędów językowych	języka - zaprezentować przyczyny powstawania błędów językowych - wskazać błędy językowe w tekście	polegają błędy językowe w tekście		
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*81. Felieton	- zaprezentować cechy i funkcje felietonów - wymienić rodzaje felietonów - zaprezentować etapy tworzenia felietonów	- wskazać cechy stylu publicystycznego w felietonie - omówić kompozycję felietonów	- omówić język i styl felietonów - dokonać analizy języka podanego felietonu	zredagować felieton	
82. Skarga, zażalenie, reklamacja	- zaprezentować cechy skargi - wymienić etapy pisania skargi - zdefiniować zażalenie - wymienić etapy pisania zażalenia - zdefiniować reklamację - wymienić etapy pisania reklamacji	- dostosować formę tekstu do sytuacji - określić sytuacje, w których można złożyć skargę, zażalenie bądź reklamację	- skorygować podane pismo - przekształcić reklamację w skargę	zredagować skargę, zażalenie i reklamację	
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
83. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie zinterpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać,	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				podsumowywać i porównywać	
WOJNA I OKUPACJA – O EPOCE					
84. Wojna i okupacja – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • opisać formy represji na obszarach okupowanych przez III Rzeszę	• opisać sytuację panującą w okupowanej Polsce • scharakteryzować życie codzienne w Generalnym Gubernatorstwie	• omówić zjawisko Holokaustu	• omówić rolę Polskiego Państwa Podziemnego	• wypowiedzieć się na temat specyfiki II wojny światowej w kontekście wcześniejszych konfliktów zbrojnych
85. Sztuka wobec wojny	• zaprezentować ograniczenia rozwoju sztuki w czasie II wojny światowej • wymienić formy funkcjonowania sztuki w czasie II wojny światowej	• omówić wpływ wojny na rozwój sztuki i sytuację artystów	• omówić funkcję sztuki okolicznościowej na okupowanych terenach • omówić rolę fotografii w czasie II wojny światowej	• zinterpretować dzieła sztuki powstałe w okresie wojny i okupacji	• omówić sztukę satyryczną okresu wojny i okupacji
WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
86. Historiozoficzna refleksja nad dziejami ludzkości w wierszu <i>Historia</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać w wierszu elementy związane z militarzami	• omówić sposób prezentowania upływającego czasu przez podmiot liryczny wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zinterpretować funkcję odwołań do militarnej przeszłości • zaprezentować koncepcję dziejów wyłaniającą się z wiersza • omówić funkcję zestawienia w wierszu przeszłości i teraźniejszości	• zinterpretować ostatnią strofę wiersza • odnieść zawartą w wierszu historiozoficzną koncepcję dziejów do tradycji literackiej	• wyjaśnić, na czym polegają elegijność i dyskursywność wiersza
87.	• wskazać motywy	• omówić	• zinterpretować	• zinterpretować	• wyjaśnić, na czym

Tragizm pokolenia Kolumbów w wierszu <i>Pokolenie</i> [Wiatr drzewa spienia...] Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	arkadyjskie i katastroficzne w pierwszej części wiersza	kompozycję wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	zestawienie motywów arkadyjskich i katastroficznych w utworze - omówić kompozycyjną funkcję paralelizmów w środkowej części wiersza - wypowiedzieć się na temat wartości utraconych przez członków pokolenia	znaczenie odwołania do <i>Iliady</i> Homera zinterpretować puentę wiersza	polegają deklaracyjny i refleksyjny charakter ostatniej strofy wiersza
88. <i>Z głową na karabinie</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – polemika z poezją tyrzejską	wskazać w wierszu elementy przeszłości i teraźniejszości	- omówić kompozycję wiersza - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	- omówić sposób i funkcje kontrastowego zestawienia przeszłości i teraźniejszości - odnieść przedstawiony w wierszu motyw żołnierza do tradycji literackiej	- zinterpretować metaforę tekstu - zinterpretować puentę utworu	odnieść problem poruszony w wierszu do różnych tekstów kultury i dokonać analizy porównawczej
89. Dziecko wobec wojny – <i>Elegia o...</i> [chłopcu polskim] Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza	- omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję - wskazać w wierszu cechy elegii	- odnieść motyw cierpiącej matki do tradycji literackiej - wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu	zinterpretować puentę wiersza	wskazać konteksty kulturowe, w których wykorzystano motyw dziecka wobec wojny
90.	wskazać podmiot	wskazać cechy	wskazać kontekst	zinterpretować ostatnią	rozpoznać w

Mityzacja miłości w <i>Erotyku</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	liryczny i adresata lirycznego wiersza • opisać przedstawione w wierszu relacje między kochankami	liryki miłosnej w utworze • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	biograficzny utworu • określić nastrój wiersza i wskazać środki językowe, dzięki którym został on osiągnięty	strofę – dedykację	wierszach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego elementy tradycji literackiej i kulturowej
91. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
92. Dwie koncepcje poezji w wierszu <i>Wczorajszemu</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać w wierszu obszary przeszłości i teraźniejszości	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • scharakteryzować postawę, którą musi przyjąć podmiot liryczny • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić rolę kontrastu w wierszu • zaprezentować dwie koncepcje poezji opisane w wierszu • zinterpretować funkcję świata natury przedstawionego w wierszu	• zinterpretować zestawienie przeszłości i teraźniejszości w kontekście historycznym	• zaprezentować tradycje literackie, do których odnosi się podmiot liryczny utworu
93. Pejzaż zagłady – <i>Widma</i> . <i>Poemat</i> Tadeusza Gajcego (fragmenty)	• określić rodzaj liryki • opisać przestrzeń ukazaną w wierszu	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić	• omówić funkcje kontrastu zastosowanego w wierszu • wskazać konteksty	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka w utworze Tadeusza Gajcego • zinterpretować tytuł	• dokonać analizy wiersza pod kątem łączenia obrazowania poetyckiego z malarzem • omówić motywy infernalne

		ich funkcję	biblijne i określić ich funkcję • wskazać w utworze elementy ekspresjonizmu i określić ich funkcję	wiersza	w wierszu w odniesieniu do tradycji kulturowej
94. <i>Żegnając się z matką</i> Tadeusza Gajcego – pełne niepokoju wyznaczenie liryczne	• wskazać adresata lirycznego utworu i określić jego cechy	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić sposób wyrażenia niepokoju w wierszu • opisać rzeczywistość w wierszu skonstruowaną z postacią matki • odnieść zawarty w wierszu obraz matki do tradycji literackiej	• omówić symboliczne znaczenie postaci matki w utworze	• porównać obrazy matek zaprezentowane w różnych tekstach kultury
95. Miłość w czasach apokalipsy – <i>Miłość bez jutra</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać fragmenty świadczące o wojennym kontekście utworu	• wskazać w wierszu cechy liryki miłosnej • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję natury w utworze	• zinterpretować tytuł wiersza	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
96. Przesłanie poety-żołnierza – <i>Do potomnego</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać fragmenty utworu, w których podmiot liryczny opisuje samego siebie • wymienić	• zaprezentować światopogląd podmiotu lirycznego wiersza • przedstawić sposób postrzegania	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza w kontekście biografii poety • zdefiniować	• zinterpretować metaforę wiersza	• zaprezentować wykorzystane przez artystów sposoby opisu własnego umierania

	wskazówki przekazane potomnym przez podmiot liryczny	potomnych przez podmiot liryczny utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	tragizm pokolenia reprezentowanego przez podmiot liryczny • omówić funkcję zestawienia losów podmiotu lirycznego wiersza z obrazem potomnego		
97. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
98. Problem etycznej odpowiedzialności świadków zbrodni w wierszu <i>Campo di Fiori</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • wskazać podobieństwa pomiędzy opisanymi wydarzeniami	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza	• wskazać konteksty historyczne utworu • omówić znaczenie motywu karuzeli dla przekazu wiersza	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • zinterpretować puentę wiersza	• odnosząc się do wybranych tekstów kultury, zaprezentować różne postawy Polaków wobec Zagłady
99. Pytania o sens sztuki po wojnie – <i>Przedmowa</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• scharakteryzować dwa modele poezji ukryte pod sformułowaniami: <i>mowa prosta</i> i <i>czarodziejstwo słów</i>	• zinterpretować metaforę utworu • zinterpretować puentę wiersza	• odnosząc się do wybranych kontekstów literackich, wypowiedzieć się na temat zadań artystów po wojnie
100. Dwa obrazy rzeczywistości w <i>Walcu</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza • wyjaśnić funkcję kłamry	• zaprezentować sposób ukazania bału • omówić obrazy poetyckie będące	• odnieść wykorzystany w wierszu motyw tańca do tradycji literackiej • zinterpretować	• dokonać analizy warstwy brzmieniowej utworu

	wskazać dwa plany czasowe	kompozycyjnej w utworze rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	wizjami katastrofy XX w.	metaforykę wiersza	
101. Wyznanie ocalonego – <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	wskazać kontrastowe pojęcia wymienione przez podmiot liryczny	- omówić kompozycję wiersza - wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszu - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- omówić funkcję wykorzystania kontrastowych pojęć - omówić funkcję powtórzenia wyrazu <i>widziałem</i> - wskazać w wierszu konteksty biblijne i wyjaśnić ich funkcję	zinterpretować funkcję klamry kompozycyjnej utworu	dokonać analizy obrazu Pabla Picassa <i>Guernica</i> w kontekście wiersza
102. Manifestacja żalu w <i>Lamencie</i> Tadeusza Różewicza	- omówić treść wiersza - określić rodzaj liryki - wymienić przedstawione w wierszu atrybuty młodości - wskazać adresata lirycznego wiersza	- omówić kompozycję wiersza - wskazać w utworze cechy gatunkowe lamentu - rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	- omówić funkcję prezentacji w wierszu atrybutów młodości - omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza - wskazać w utworze nawiązania biblijne i mitologiczne oraz określić ich funkcję	zinterpretować puentę wiersza	dokonać analizy obrazu Ernsta Ludwiga Kirchnera <i>Autoportret w mundurze żołnierza</i> w kontekście problematyki wiersza
103. Samotność w cierpieniu – <i>Ściana</i> Tadeusza Różewicza	- omówić treść wiersza - określić rodzaj liryki	- omówić sposób przedstawienia bohaterki utworu - omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w	odnieść obraz cierpiącej matki do tradycji kulturowej	omówić symbolikę tytułowej ściany	podjąć dyskusję na temat samotności w cierpieniu

		utworze i określić ich funkcję			
104. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst
105. Człowiek wobec człowieka w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • zaprezentować różne reakcje osób wychodzących z wagonów	• omówić kreację narratora tekstu • omówić kreacje bohaterów tekstu • omówić sposób przedstawienia esesmanów	• omówić konteksty: historyczny i biograficzny • omówić funkcję gwary obozowej w tekście	• wskazać cechy człowieka zlagrowanego • omówić funkcję behawioralnego sposobu opisu bohaterów	• dokonać analizy różnych sposobów przedstawiania obozu koncentracyjnego w kulturze
106. Człowiek wobec zła w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić zachowania więźniów	• wskazać elementy opisu behawioralnego w prezentacji rzeczywistości obozowej	• wypowiedzieć się na temat relacji kat – ofiara w tekście • wyjaśnić, na czym polega Dekalog odwrócony w rzeczywistości obozowej • omówić sposób przedstawienia w tekście tragizmu więźniów	• dokonać analizy sposobu prowadzenia rozmowy przez więźniów przed przybyciem transportu	• wskazać w tekście fragmenty o charakterze egzystencjalnym, filozoficznym i eschatologicznym oraz określić ich funkcję
107. Kobieta w systemie zbrodni – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • opisać sytuację kobiet w obozie	• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia esesmanek w tekście • omówić kreację narratora utworu	• dokonać analizy języka, za pomocą którego narrator opisuje kobiety	• podjąć dyskusję na temat możliwości oceniania ludzi, którzy znaleźli się w sytuacji granicznej
108.	• zrelacjonować, na	• rozpoznać środki	• wskazać fragmenty	• odczytać dosłowny	• podjąć dyskusję na temat

Literatura obozowa jako przestroga – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	czym polegał system upokarzania i wykorzystywania kobiet	językowe użyte w tekście i określić ich funkcję • omówić sposób kreacji bohaterek utworu	tekstu, w których narrator stosuje kontrast, i wyjaśnić funkcję tego zabiegu • omówić sposób przedstawienia tragizmu bohaterek	i metaforyczny sens tytułu tekstu • omówić tragizm więźniów obozów koncentracyjnych, przywołując różne konteksty	możliwości zachowania godności w sytuacjach granicznych
109. Nawiązania – Jan Józef Szczepański, <i>Przed nieznanym trybunałem</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić funkcje, jakie – według autora eseju – pełniły obozy koncentracyjne	• wyjaśnić, dlaczego autor nazywa czyn franciszkanina <i>wstrząsającym przełomem</i>	• porównać esej Jana Józefa Szczepańskiego z wierszem <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• wymienić inne osoby, które zasłynęły z bohaterskiej postawy w „czasach pogardy”
110. Nawiązania – Irit Amiel, <i>Spóźniona</i> (wybór)	• omówić treść utworów • wskazać bohaterów wierszy	• omówić kreację bohaterki wiersza <i>Ona</i> • rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat bohaterki wiersza <i>Ona</i> w kontekście utworu Tadeusza Borowskiego <i>Ludzie, którzy szli</i> • omówić funkcję ubioru w wierszu <i>Ona</i>	• zinterpretować tytuł <i>Egzamin z Zagłady</i> • wypowiedzieć się na temat obowiązków przedstawionych w wierszu <i>Egzamin z Zagłady</i>	• zaprezentować kontekst biograficzny twórczości Irit Amiel
111. Nawiązania – Zyta Rudzka, <i>Ślicznotka doktora Józefa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów powieści	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat kreacji Pani Czechny	• omówić stosunek Pani Czechny do siebie i swoich doświadczeń wojennych	• wskazać podobieństwa pomiędzy pensjonariuszami domu pomocy społecznej a więźniami obozu koncentracyjnego	• zaprezentować kontekst historyczny dotyczący Josefa Mengelego
112. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
113. i 114.	• omówić treść tekstu	• scharakteryzować	• zaprezentować obóz	• dokonać analizy	• omówić kontekst

Rzeczywistość łagrów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić kolejne elementy systemu opresji w ZSRR - opisać rzeczywistość obozową	opisaną w tekście Wielką Przemianę więźnia - omówić funkcje i znaczenie poszczególnych instytucji obozowych - omówić hierarchię panującą w obozie	jako instytucję wychowawczą omówić mechanizmy obronne więźniów	przedstawionego w tekście stopniowego pozbawiania więźnia człowieczeństwa	biograficzny utworu
115. Problematyka moralna <i>Innego świata</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	zaprezentować bohaterów utworu	- omówić relacje pomiędzy więźniami - omówić postawy więźniów, którzy dali się całkowicie upodlić - omówić postawy więźniów, którzy podjęli próbę zachowania człowieczeństwa	- zaprezentować obóz jako system utrzymywania więźniów tuż poniżej granicy człowieczeństwa - porównać sposoby ukazania więźniów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i w utworach Tadeusza Borowskiego	- dokonać analizy procesu reifikacji - zinterpretować rozdział <i>Upadek Paryża</i>	omówić funkcję literatury w świecie łagrów przedstawionym w <i>Innym świecie</i>
116. <i>Inny świat</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – literatura piękna czy literatura faktu? (lektura obowiązkowa)	- zdefiniować literaturę faktu - zdefiniować literaturę piękną	- wskazać cechy literatury faktu w utworze - wskazać cechy języka świadczące o przynależności utworu do literatury pięknej - rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	omówić znaczenie klamry kompozycyjnej utworu	wskazać różne płaszczyzny interpretacji tekstu: psychologiczną, polityczną, socjologiczną, filozoficzną, etyczną	porównać <i>Inny świat</i> ze znanym sobie przykładem literatury faktu
117. Nawiązania – Gieorgij Władimow, <i>Wierny Rusłan. Historia obozowego psa</i> (fragmenty)	omówić treść fragmentów tekstu	- omówić relację pomiędzy panem a psem - nazwać emocje Rusłana	- zaprezentować rolę, jaką Rusłan odgrywał w łagrze - opisać świat łagru widziany oczami psa	- zaprezentować Rusłana jako kata i ofiarę - zinterpretować historię Rusłana jako metaforę systemu totalitarnego	zaprezentować teksty kultury opisujące sowieckie łagry i dokonać ich analizy porównawczej

118. i 119. Historia deformuje, pamięć ocala – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • omówić historie poszczególnych ludzi, na których koncentruje się Marek Edelman • wymienić postacie historyczne, o których jest mowa w tekście	• wskazać w relacji Marka Edelmana wydarzenia istotne z perspektywy historycznej i te pomijane w raportach	• wskazać różnice pomiędzy wielką a małą historią • przedstawić sposób mówienia przez Marka Edelmana o Mordechaju Anielewiczu • omówić sposób relacjonowania w tekście wydarzeń i funkcję komentarzy Edelmana	• wypowiedzieć się na temat sposobu mówienia przez Edelmana o sobie i swojej roli po powstaniu • omówić mechanizm pamięci w kontekście nawracania motywów w tekście	• wyjaśnić, dlaczego Markowi Edelmanowi zarzucano demitologizację powstania w getcie
120. O śmierci, życiu i Panu Bogu – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić powody wybuchu powstania w getcie przedstawione przez Marka Edelmana • zaprezentować różne sposoby mówienia o śmierci w tekście	• zaprezentować funkcję Marka Edelmana w getcie i omówić jej wpływ na bohatera • zaprezentować sposoby postrzegania Boga przez bohaterów tekstu	• przedstawić sposób mówienia o życiu w kontekście operacji serca • omówić wpływ doświadczeń życiowych człowieka na sposób postrzegania przez niego Boga	• zinterpretować znaczenie współistnienia w tekście dwóch płaszczyzn czasowych • zinterpretować zakończenie tekstu	• omówić obraz Bronisława Wojciecha Linkego <i>El-mole-rachmim</i> w kontekście tekstu
121. Nawiązania – Wojciech Tochman, <i>Jakbyś kamień jadła</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• wskazać cechy reportażu w tekście • scharakteryzować doktor Ewę Klonowską • omówić sposób identyfikacji zwłok	• porównać fragmenty reportażu Wojciecha Tochmana ze <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall • omówić funkcję przestrzeni, w której jest dokonywana identyfikacja zwłok	• dokonać analizy języka relacji	• zaprezentować kontekst historyczny reportażu
WOJNA I OKUPACJA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
*123. Tabu językowe	• zdefiniować pojęcie <i>tabu</i> • wymienić obszary podlegające tabu • wyjaśnić, na czym	• wyjaśnić, jak zmieniały się zakres i znaczenie tabu • wskazać zjawiska wpływające na przemiany	• podać przyczyny tabuizacji • wskazać relacje pomiędzy tabu a sytuacją komunikacyjną	• używać języka zastępczego w celu uniknięcia tabu językowego • omówić konsekwencje	• wskazać przykłady łamania tabu w mediach i kulturze

	polega tabu językowe wymienić strategie unikania języka nieakceptowanego społecznie	tabu	nazwać podane strategie unikania tabu	łamania tabu	
*124. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	posługiwać się nowo poznanym słownictwem	wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	poszerzać swoją świadomość językową	funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
WOJNA I OKUPACJA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*125. Interpretacja porównawcza	- wymienić cechy charakterystyczne interpretacji porównawczej - zaprezentować dwa sposoby porównywania utworów	- wskazać obszary, które trzeba wziąć pod uwagę podczas porównywania utworów - omówić kompozycję interpretacji porównawczej - sporządzić plan odtworczy interpretacji porównawczej	- wskazać obszary podanych tekstów ważne dla analizy porównawczej - sporządzić plan kompozycyjny analizy porównawczej - ustalić zasadę, według której zestawiono teksty	- dokonać analizy przykładów interpretacji porównawczych - zredagować analizę porównawczą	
WOJNA I OKUPACJA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
126. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie zinterpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff